

Посохов І. М.
*доктор економічних наук,
професор кафедри менеджменту
інноваційного підприємництва
та міжнародних економічних відносин
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*
Курочкіна М. Ю.
*студентка
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТНК В УКРАЇНІ

В даній роботі досліджено сутність транснаціональних корпорацій (ТНК) та їх вплив на економіку України. Розкривається роль ТНК у глобалізаційних процесах. Проаналізований сучасний стан функціонування ТНК в національній економіці. Ця тема досить актуальна для нашої країни, тому що Україна прагне розвивати міжнародні економічні відносини, що можна досягти завдяки сприянню розвитку міжнародних ТНК на території України та створення власних корпорацій, які в перспективі мають стати транснаціональними.

Якщо проаналізувати світове господарство останніх років, то можна зробити висновки, що транснаціональні корпорації є флагманами ефективного розвитку національних економік в умовах світового господарства. Вони навіть визначають напрями розвитку світового господарства. Головними особливостями є їх розміри і сфера впливу. Взагалі – це сукупність дочірніх підприємств, які розташовані в різних країнах світу, на різних континентах й підпорядковуються певній материнській компанії. ТНК долають національні кордони для примноження своїх прибутків. Країни, в яких вони базуються отримують ряд переваг. По-перше ТНК – це джерело іноземних інвестицій. По-друге вони створюють нові робочі місця. І по-третє сприяють розвитку в країнах сучасних інноваційних технологій, впровадженню сучасних технологій упавління та міжнародних стандартів якості, ввезенню сучасного обладнання, що стимулює розвиток національної економіки. Також є й негативні наслідки. Наприклад, це експлуатація і встановлення зовнішнього контролю з боку ТНК, тиск на уряд країни, скорочення виробництва, закриття підприємств, внаслідок їх неконкурентоспроможності. Також ТНК можуть захоплювати найперспективніші галузі виробництва, чим створюють негативні тенденції для національних підприємств, що не завжди можуть конкурувати з потужними транснаціональними корпораціями.

Проаналізуємо діяльність міжнародних транснаціональних корпорацій на території України. Однією з умов привабливості діяльності ТНК є наявність важливих факторів зростання виробництва. Серед яких виділяють наявність сприятливого географічного положення, сприятливого клімату та природних ресурсів, кваліфікованих трудових ресурсів, достатньо розвиненої транспортної інфраструктури, членство у світовій організації торгавлі. Найбільш привабливими для ТНК галузями української економіки є агропромисловий комплекс, харчова промисловість, ІТ технології, машинобудування, фінансова, страхова та торговельні сфери [1, с. 119].

На початку 2014 р. в Україні діяли понад 30 світових ТНК. Серед яких можна виділити Alcatel, British Petroleum, Coca-Cola, Danone, Hewlett Packard, Huawei,

McDonalds Corporation, Nestle, Nokia, PepsiCo, Samsung, Shell, Siemens, SUNInbev, Toyota, Unilever [1, с. 120].

Наша країна досить приваблива для діяльності транснаціональних корпорацій. Але існують багато факторів, які можуть стати на заваді цій діяльності. Наприклад, нестабільність політичної та економічної ситуації, наявність корупції, дефіцит держбюджету та наявність зовнішнього та внутрішнього держанного боргу, недосконалість податкової системи та нестабільність законодавства у сфері підприємництва, наявність інфляції, наявність рейдерства, недоскопалість судової влади [2; 3; 4].

Також можна спостерігати значне скорочення обсягу інвестицій через збройний конфлікт на теренах нашої держави. Слід зазначити, що в результаті несприятливого інвестиційного клімату значна кількість іноземних інвесторів залишили український ринок. Так, за останні три роки вітчизняний ринок залишили понад 30 ТНК, серед яких банки, страхові та металургійні компанії [5, с. 27]. Проте в останні роки окремі ТНК продовжували успішно працювати в Україні, отримувати прибутки

Можна підсумувати, що транснаціональні корпорації відіграють важливу роль на сучасному етапі розвитку світового господарства. Для країн, враховуючи Україну, перспективно сприяти розвитку ТНК, тому що вони прискорюють науково-технічний процес, інтеграцію в ЄС, глобалізацію, збільшують інвестиційні потоки, відкривають доступ на зовнішні ринки, сприяють розвитку вітчизняної промисловості, агропромислового комплексу, сфери ІТ-технологій та сфери послуг.

Наша держава має регулювати економічні процеси, враховуючи як негативний, так і позитивний вплив ТНК, відповідно мінімізуючи або максимізуючи його. Проте потрібно пам'ятати про сприяння розвитку національних товаровиробників, підвищуючи їх рівень конкурентоспроможності на внутрішніх і зовнішніх ринках, використовуючи систему податкових пільг та надання держаної підтримки вітчизняним товаровиробникам.

Література:

1. Пенська І. О. Особливості впливу ТНК на економічний розвиток України. / І.О. Пенська // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – № 3 (80). – С. 114-124.
2. Посохов І.М. Теоретичні та практичні аспекти управління ризиками корпорацій: монографія / І. М. Посохов. – Харків.: ПВПП «Слово», 2014. – 499 с.
3. Посохов І. М. Порівняльна характеристика моделей корпоративного управління в ринковій економіці: переваги та недоліки / І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – 2012. – № 7. – С. 157-159.
4. Посохов І. М. Дослідження переваг, недоліків та проблем інноваційного розвитку сучасних корпорацій / І. М. Посохов // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: зб. наук. пр. – Харків: ХНАДУ, 2015. – № 4 (11). – С. 126-132.
5. Формування моделі економічного розвитку України у післякризовому світі: аналітична доповідь / [Жаліло Я. А., Покришка Д. С., Белінська Я. В. та ін.].- К.: НІСД, 2013. – 65 с.